

Газета виходить з вересня 1930 р.

КАДАРИ МЕТАЛУРГІЇ

Газета Національної металургійної академії України

№ 7 (2750)

вересень 2020 року

«Україна – це метал. «Метал» – це ми»

ІНТЕРАКТИВНИЙ ЗМІСТ

ВІТАЄМО З НОВИМ НАВЧАЛЬНИМ РОКОМ!

<i>Гімн НМетАУ .....</i>	<i>2</i>
<i>Про гімн .....</i>	<i>2</i>

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

<i>Нові перемоги наших студентів .....</i>	<i>3</i>
<i>Пишаємося нашою студенткою!.....</i>	<i>4</i>
<i>Про навчання і не тільки .....</i>	<i>5</i>
<i>Спортивні новини .....</i>	<i>8</i>

МАЄМО НОВЕ НАУКОВЕ ВИДАННЯ

<i>Нові знання до нового навчального року .....</i>	<i>9</i>
---	----------

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРІВ!

<i>Олександр Володимирович Михайлюк – 60!.....</i>	<i>9</i>
<i>Кафедрі обробки металів тиском ім. академіка О.П.Чекмарьова – 90 .....</i>	<i>11</i>
<i>90 років газеті «Кадри металургії».....</i>	<i>15</i>

НЕ РОБОТОЮ ЄДИНОЮ

<i>Якого кольору латиська мова .....</i>	<i>16</i>
--	-----------

ІСТОРІЯ НМетАУ В ОБЛИЧЧЯХ

<i>До 115-річчя від дня народження П.Т. Ємельяненка (1905–1947) .....</i>	<i>17</i>
<i>До 100-річчя від дня народження О.Г. Ганцеровської (1920–2006)</i>	
<i>Звідки ми? Ми вийшли з війни.....</i>	<i>20</i>

ДУМКИ МУДРИХ

<i>Бертран Артур Вільям Рассел (1872–1970) .....</i>	<i>24</i>
--	-----------

ПОСМІХНЕМОСЯ РАЗОМ!

<i>Трохи здорового глузду .....</i>	<i>25</i>
-------------------------------------	-----------

ВІТАЄМО З НОВИМ НАВЧАЛЬНИМ РОКОМ!

Гімн НМетАУ

Металургійна академія – сім'я
Для всіх – студентів і викладачів.
Знай, що надія України – ти і я!
І нам належать від майбутнього ключі!

«Навчайся кращому» – це гордий наш девіз!
З ним будемо всі труднощі долати!
Вперед, студенте, виграй перший приз!
Ти кращому навчайсь – перемагати!

Словами *dose meliori* відчиняй
Всі двері таємничі до наук!
Своє життя студентське починай
Із вірою у силу дружніх рук!

«Навчайся кращому» – це гордий наш девіз!
З ним будемо всі труднощі долати!
Вперед, студенте, виграй перший приз!
Ти кращому навчайсь – перемагати!

Студентом бути – значить бути кращим!
В навчанні, і у спорті, і в житті.
А бути металургом – навіть важче,
Але ми впевнені у виборі путі!

«Навчайся кращому» – це гордий наш девіз!
З ним будемо всі труднощі долати!
Вперед, студенте, виграй перший приз!
Ти кращому навчайсь – перемагати!

[Перейти до змісту](#)

Про гімн

У сучасному світському значенні гімн — це урочистий музичний твір на слова символічно-програмного змісту, який вживається здебільшого як символ держави, університету і взагалі ЗВО (разом із іншими символами та атрибутами: прапором, гербом тощо), товариства, братерства та ін.

На урочистих заходах класичних університетів усього світу виконується старовинний студентський гімн «Гаудеамус» (лат. *gaudeamus* — будемо радіти) — студентська середньовічна народна пісня. За легендою, вона з'явилась у XIII або XIV столітті або в Гайдельберзькому (Себастьян Брант згадує гімн 1267 року з назвою «*Gaudeamus igitur*»), або в Паризькому університеті. Починається словами «*Gaudeamus igitur, juvenes dum sumus*» («Будемо ж радіти, поки ми юні»). В основі «Гаудеамус» лежать покайнна пісня, датована 1267, і, почасти, мелодія пісні І.Г. Гюнтера «Брати, будемо радіти» (1717). Протягом кількох

Виконання гімну НМетАУ

належала декану гуманітарного факультету Леонідові Михайловичу Клімашевському. Це був рік, коли академія вітала нашого ректора з 50-річчям. Складовою частиною привітання від факультету став гімн «Duce meliori» («Навчайся кращому!»). Уперше гімн було презентовано під акомпанемент гітари старшого викладача кафедри загальної та органічної хімії Ірини Ананіївни Фоміної перед ректором металургійної академії Олександром Григоровичем Величком. Гімн став складовою геральдичного комплексу¹ НМетАУ, авторські права на нього захищено відповідним свідоцтвом. І тепер з моменту посвяти в студенти й до дня отримання диплому на всіх урочистостях у стінах нашої Alma mater звучать слова: Металургійна академія – сім'я для всіх студентів і викладачів ...

століть пісня передавалась усно і тому має багато варіантів. Друком текст «Гаудеамуса» вперше з'явився в 1776 році, а в 1781 мандрівний письменник К.В. Кіндлебен (Christian Wilhelm Kindleben) надав йому форми, що збереглася дотепер. Цю пісню дотепер співають на святах і зустрічах студенти всього світу. Це своєрідний символ студентства, молодості. А гімни всіх відомих університетів є гордістю, шанованою традицією, що передається через століття, адже їх залишають незмінними, незважаючи на будь-які модернізації, що відбуваються у наш час.

Ідея написання гімну нашої НМетАУ

Н.В. Леонова

Наталія ЛЕОНОВА,
авторка гімну НМетАУ,
доцент кафедри філософії та політології
[Перейти до змісту](#)

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

Нові перемоги наших студентів

У рамках підготовки до ІХ Міжнародної конференції «Ключові аспекти електрометалургійної галузі» інженерно-фізичний факультет Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського» за ініціативи і

¹ Про геральдичні символи НМетАУ читайте в КМ 2 (<https://nmetau.edu.ua/file/2020-03-16-04-km- no 2.pdf>), № 3 (<https://nmetau.edu.ua/file/2020-04-12-km- no -3.pdf>), № 5 (<https://nmetau.edu.ua/file/2020-15-06-km- no 5.pdf>) та № 6 (<https://nmetau.edu.ua/file/2020-07-15-km- no 6.pdf>) за 2020 рік.

підтримки УкрФА провів конкурс наукових робіт студентів та аспірантів «Інноваційні підходи в електрометалургії та споріднених галузях: від науки до виробництва».

Від нашої академії переможцями у цьому конкурсі стали

Ляшенко Артем
Студент групи
МЕ01-17

Басов Михайло
Студент групи
МЕ01-17

**Хімішинець
Владислав**
Студент групи
МЕ04-15м)

Андрюхін Роман
Аспірант кафедри
металургії чавуну і
сталі

Щиро вітаємо та бажаємо нових перемог!

<https://nmetau.edu.ua/ua/mnews>

[Перейти до змісту](#)

Пишаємося нашою студенткою!

За роботи в галузі природничих, технічних і соціогуманітарних наук Президія НАН України щороку (в лютому) присуджує чотирнадцять премій для молодих учених і чотирнадцять премій для студентів закладів вищої освіти. Так, 12 лютого 2020 року під

головуванням Президента Національної академії наук України академіка Бориса Євгеновича Патона відбулося чергове засідання Президії НАН України. Зокрема, обговорювалося питання про присудження премій НАН України для молодих учених і студентів за кращі наукові роботи за підсумками конкурсу 2019 року. Одну з чотирнадцяти премій отримала студентка групи ЕП01-14м **Олена Беженова** за науково-дослідницьку роботу на тему «Обґрунтування доцільності впровадження інвестиційних проектів в умовах невизначеності» (керівник доцент Т.В. Семенова).

Дослідження, які проведені в роботі Олени, спрямовані на розв'язання проблем, що постають на стадіях розробки та порівняльної оцінки інвестиційних проектів в умовах невизначеності та ризику. Авторка провела аналіз впливу різних чинників на доцільність упровадження інвестицій. Установлено найбільш придатний варіант розрахунку ефективності інвестиційних проектів в умовах невизначеності. Основні результати роботи – стан питання і постановка задач, дослідження існуючих методів оцінки інвестиційних проектів щодо практичної придатності в сучасних ринкових умовах України та

складання пропозицій щодо їх удосконалення задля більш точної та реалістичної оцінки доцільності впровадження інвестицій в умовах невизначеності та ризику.

За результатами проведених досліджень опубліковано тези доповідей на двох конференціях та наукову статтю в журналі «Причорноморські економічні студії», що входить до переліку фахових видань, затверджених ВАК України. Отримані результати, безумовно, мають науковий і практичний інтерес.

Олена вступила до Національної металургійної академії України на спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної форми навчання у 2014 році, була зарахована на бюджетне місце. Вона завжди відповідально ставилася до навчання, з першого курсу навчалася на відмінно, брала участь у навчальних та наукових заходах академії, була старостою групи. За час навчання студентка опублікувала тези доповідей на конференціях, взяла участь в олімпіадах зі спеціальності та економічної теорії. Олена посідала призові друге та третє місця на Всеукраїнській науково-технічній конференції студентів «Молода Академія» у 2017 – 2019 роках. У 2019 р. посіла III місце на Всеукраїнському конкурсі дипломних робіт зі спеціальності «Економіка підприємства» за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті.

У стосунках зі студентами та викладачами Олена завжди доброзичлива та чемна. Вона відзначається такими якостями, як відповідальність, різносторонність, цілеспрямованість, креативність, здатність працювати в команді та любов до навчання.

Щиро вітаємо Олену з перемогою та бажаємо успіхів!

Тетяна СЕМЕНОВА,
доцент кафедри економіки
та підприємництва ім. Т.Г. Беня,
[Перейти до змісту](#)

Про навчання і не тільки

Літо – спекотна пора не лише через сонячну активність та зміни клімату, які нині відбуваються в нашому доквіллі. Це ще й час підбиття підсумків та розбудови планів на майбутнє, якщо мова йде про навчальний процес.

Героїня цього інтерв'ю – студентка групи МЛ01-16 **Анна Жибуль** – успішно закінчила навчання за програмою бакалаврату та нині має плани щодо подальшого навчання в магістратурі нашої Alma Mater. Після успішного складання іспитів для вступу до магістратури Аня погодилася на розмову, яка, сподіваюсь, буде цікавою читачам нашої газети.

– Добрий день, Аню! Розкажи, будь ласка, трохи про себе.

– Я народилася та живу у м. Дніпрі, яке полюблюю за його красу та величавість, за велику кількість місць, де можна відпочити, розважитись, провести час з друзями та рідними, удосконалити свої навички та навчитись чогось нового. До вступу до нашої академії я навчалась у середній загальноосвітній школі №1, з якою пов'язано чимало спогадів у моєму житті.

– А що тобі особливо запам'яталося зі шкільних років?

– Більш за все мені запам'яталися свята, які ми організовували всім класом. Це завжди було дуже цікаво та захопливо, не дивлячись на те, що потребувало багато часу. На останній дзвоник ми підготували виступ-сюрприз для нашої класної керівниці Ольги Іванівни Дацької, в якому висловили всі слова подяки та пошани. Вона завжди була готова прийти на допомогу не тільки в навчанні, а й у будь-яких особистих питаннях. Вона стала для мене взірцем мудрості та справедливості. Я й досі згадую її вислови та напуття на життя.

– Чому у 2016 році ти обрала саме НМетАУ та спеціальність «Ливарне виробництво»?

– Друзі та рідні, які навчались у НМетАУ за спеціальністю «Ливарне виробництво», давали мені дуже гарні рекомендації та відгуки. На даний момент я не шкодую, що скористалась їхніми порадами, та надалі також буду радити своїм знайомим навчання в нашому ЗВО. До того ж, наше місто вважається містом металургів, тому я сподіваюся на те, що після здобуття ступеня магістра у мене буде більше можливостей та варіантів успішного працевлаштування.

- **– Що тобі запам'яталося за роки навчання у НМетАУ?**

– За чотири роки навчання у НМетАУ в мене з'явилося багато нових друзів, познайомилася з дуже цікавими людьми, серед яких є викладачі нашої академії. Також запам'яталися наші подорожі та екскурсії у вільний від навчання час. Так, у 2017-му році ми всією групою відвідали м. Харків, де відчули атмосферу міста та ознайомились із багатьма визначними місцями. У 2018-му році ми були на фабриці АВК, де на власні очі побачили технологію виготовлення цукерок та мали можливість скуштувати продукцію. Під час екскурсії на завод «Інтерпайп Сталь», яка відбулась у березні 2020-го року за тиждень до запровадження в Україні карантинних обмежень, нам показали процес виготовлення сталі, отримання литої заготовки на машині безперервного лиття зливків, ознайомили з умовами праці металургів².

**Під час екскурсії до м. Харкова
Аня друга ліворуч у першому ряду**

**Під час екскурсії на кондитерську
фабрику «АВК» (Аня шоста праворуч)**

– Аню, а які в тебе захоплення, окрім навчання?

– Ще зі шкільних років мені подобалося вишивання. Вчителька прикладного мистецтва навчила нас багатьом видам рукоділля, але мені більш за все до вподоби було вишивання хрестиком. У вільний час я й досі люблю цим займатися та маю багато робіт, які дарую своїм друзям та рідним.

– Аню, як ти ставишся до театру, кіно, літератури? Чи є в тебе захоплення у цих сферах?

– Мені дуже подобається кіно. Я намагаюся не пропускати прем'єри фільмів. Дивлюся фільми у різних жанрах, але особливо люблю комедії та фантастику. На відвідування театрів, на жаль, не вистачає часу. Останнім разом була на новорічні свята 2020-го року в

² Статтю Ірини Журавльової про цю екскурсію «Металургійне підприємство як арт-об'єкт сучасного мистецтва, або нотатки після екскурсії на Інтерпайп Сталь» можна прочитати в КМ № 3 за 2020 рік (<https://nmetau.edu.ua/file/2020-04-12-km-no-3.pdf>).

нашому театрі опери та балету. Дивилася балет «Кармен», від якого залишилась у захваті. Моя найулюбленіша книга – «Майстер і Маргарита» Михайла Булгакова. Перечитувала її декілька разів, кожного разу знаходила щось нове та по-різному розуміла сюжет.

Володар джунглів

Натюрморт

Роботи Анни Жибуль

– Чим ти займалася під час карантину навесні цього року?

– Карантин допоміг мені здійснити давно відкладені справи. Я з великою користю та задоволенням провела цей час. Передивилася велику кількість фільмів, серед яких мені найбільше сподобався «Учень чародія», в якому поєднані фантастичні та комедійні елементи. Закінчила вишивати скатертину, склала дві картини пазлів, а також пройшла онлайн-курс з кулінарії. Карантин дав мені можливість відпочити та насолодитися часом, проведеним у родинному колі. Але, звісно, я не забувала про навчання, яке відбувалось у дистанційній формі. Для себе чітко зрозуміла, що самостійна форма вивчення матеріалу також може бути ефективною, якщо приділяти достатньо часу, уважності та терпіння.

– Аню, ти плануєш навчання в магістратурі НМетАУ?

– Так, звісно. Я закінчила бакалаврат з червоним дипломом, планую й надалі навчатися за своєю спеціальністю.

– Що б ти побажала нашим читачам?

– Протягом життя нас чекають злети та падіння. Це стосується і навчання. Я хочу побажати завжди впевнено йти до своєї мети, не дивлячись на будь-які перешкоди, цінувати кожну хвилину та насолоджуватися роками студентського життя!

– Дякую за щирі бесіди, бажаю успіхів під час навчання у магістратурі!

Микола МИРОНЕНКО,

доцент кафедри менеджменту,
член Національної спілки журналістів України
лауреат премії ім. Л. Андрійченка

Примітка редакції: Сподіваємося побачити роботи Анни Жибуль на сторінці Арт Метал офіційного сайту НМетАУ. Звертатися до Тетяни Олександрівни Каршакової (к.315).

[Перейти до змісту](#)

Спортивні новини

У м. Києві з 3 по 6 вересня 2020 р. проходив **Кубок України з бадмінтону**. Студент нашої академії **Данило Боснюк** (група МЕ03-17) став володарем кубка в одиночному розряді, срібним призером в змішаному і бронзовим призером в парному розряді.

Данило Боснюк перший ліворуч

Вітаємо Данила з перемогою та бажаємо йому подальших успіхів.

Наталія ЧЕКМАРЬОВА,
доцент кафедри фізичного виховання

Іван Семенов (студент групи МВ01-19) став бронзовим призером Чемпіонату України серед юніорів з вільної боротьби, який проходив 21-22 серпня 2020 р. у м. Львові.

Поздоровляємо його та бажаємо подальших успіхів.

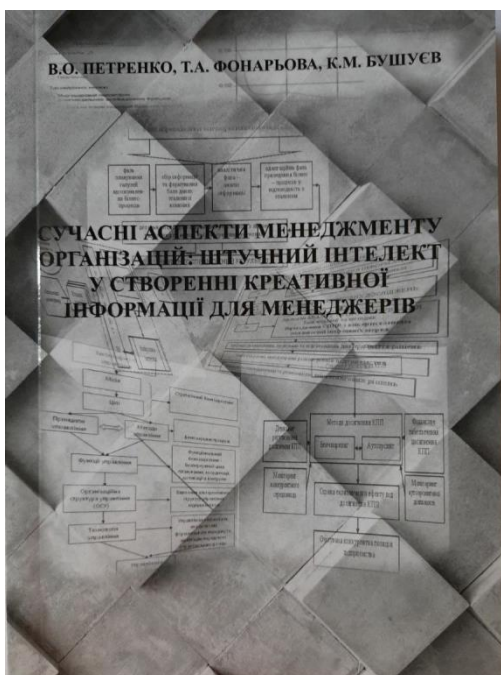
Андрій МАКСИМОВ,
викладач кафедри фізичного виховання,
майстер спорту України з греко-римської боротьби

[Перейти до змісту](#)

МАЄМО НОВЕ НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Нові знання до нового навчального року

Напередодні нового навчального року вийшла друком наукова монографія під назвою «Сучасні аспекти менеджменту організацій: штучний інтелект у створенні креативної інформації для менеджерів» авторів В.О. Петренка, Т.А. Фонарьової, К.М. Бушуєва. Це монографічне дослідження виконано у співдружності представників трьох кафедр нашої академії: менеджменту, інтелектуальної власності та управління проектами, економічної інформатики.

Монографія присвячена актуальній проблемі формування креативної інформації для управлінців з погляду системного та функціонального підходів із застосуванням можливостей штучного інтелекту. Досліджуються передумови виникнення поняття креативної інформації, розглядаються аспекти її створення як шлях розв'язання проблем інноваційного розвитку підприємства на різних функціональних рівнях, що обумовлює його успішну діяльність в умовах ринку. Запропоновано визначення поняття креативної інформації та її значення й місце в прийнятті ефективних управлінських рішень менеджерами підприємства. На основі бенчмаркетингового підходу розглянуто формування відповідної сучасної маркетингової інформаційної системи підприємства, яка розширює інформаційні ресурси менеджерів організації та здатна створювати нові знання й забезпечувати обмін ними.

Ця монографія рекомендується для використання менеджерам, фахівцям підприємств, науковцям, аспірантам, магістрантам, студентам закладів вищої освіти, які займаються питаннями управління підприємствами, інноваційною діяльністю, інтелектуальною власністю та економічною кібернетикою.

Лариса САВЧУК,
декан факультету комп'ютерних систем,
енергетики та автоматизації, професор
[Перейти до змісту](#)

ВІТАЄМО ЮВІЛЯРІВ!

Олександр Володимировичу Михайлюку – 60!

24 серпня цього року виповнилося 60 років завідувачу кафедри документознавства та інформаційної діяльності НМетАУ доктору історичних наук, професору **Олександр Володимировичу Михайлюку**.

Народився він на Харківщині. Після закінчення школи навчався на історичному факультеті Харківського державного університету, студентом якого перебував до 1983 року. З 1984 року працює в НМетАУ послідовно на кафедрах історії КПРС, політичної історії, історії та українознавства, документознавства та інформаційної діяльності.

У 1985–1989 рр. навчався в аспірантурі Дніпропетровського державного університету. За період навчання під науковим керівництвом доктора історичних наук, професора Костянтина Івановича Позняка³ підготував і в 1989 р. захистив кандидатську дисертацію. У 1997–2000 рр. навчався в докторантурі Дніпропетровського національного університету. У 2009 році захистив докторську дисертацію.

Основними напрямками його наукової роботи є аграрна історія, культурологія, соціокультурні аспекти документознавства та інформаційної діяльності, інформаційна аналітика. Він є автором та співавтором 3 монографій, понад 200 наукових праць, постійно бере участь у міжнародних наукових конференціях.

З 2008 р. і дотепер О.В. Михайлюк – завідувач кафедри документознавства та інформаційної діяльності НМетАУ. Саме за його безпосередньої участі та під його керівництвом відбувалося становлення підготовки спеціалістів-документознавців на Придніпров'ї. О.В. Михайлюк став визнаним в Україні фахівцем у цій галузі. Зокрема, він понад 30 разів призначався головою та членом експертних комісій МОН України з акредитації документознавчих спеціальностей, є членом спеціалізованих вчених рад із захисту докторських і кандидатських дисертацій в Харківській державній академії культури та в Черкаському національному університеті.

Захист дипломних робіт бакалаврів-2018

Захист спортивної зірки НМетАУ, членкині збірної команди України з легкої атлетики Рими Гордієнко-Буйненко

О.В. Михайлюк постійно опікується студентською науковою роботою. Під його керівництвом понад 10 студентів НМетАУ стали призерами Всеукраїнських студентських олімпіад та Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт.

О.В. Михайлюк – відомий у місті науковець та викладач. Він за сумісництвом викладав і в інших закладах вищої освіти Дніпра: Дніпровському національному університеті імені

³ 29 грудня 2020 р. виповнюється 100 років від дня народження К.І. Позняка.

Олеся Гончара, Університеті митної справи та фінансів, Дніпропетровському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, відокремленому підрозділі «Дніпровський факультет менеджменту і бізнесу Київського університету культури», тісно співпрацює з державним навчальним закладом «Дніпровський транспортно-економічний коледж».

За свою науково-педагогічну діяльність О.В. Михайлюк має відзнаки МОН України.

У Олександра Володимировича надійний тил – його сім'я: дружина Вікторія Анатоліївна, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії ДНУ, син Олександр, студент III курсу факультету прикладної математики ДНУ.

Поздоровляючи О.В. Михайлюка з ювілеєм, бажаємо йому міцного здоров'я, творчої наснаги, нових педагогічних і наукових здобутків на викладацькій ниві.

Володимир БРИТАН,
професор кафедри філософії та політології

Колектив кафедри документознавства та інформаційної діяльності приєднується до привітань.

Шановний Олександр Володимировичу!

З ювілеєм! Здоров'я, сил та натхнення для здійснення нових планів у науці, освіті та особистому житті!

[Перейти до змісту](#)

Кафедрі обробки металів тиском ім. академіка О.П.Чекмарьова – 90

Кафедра обробки металів тиском, що пізніше отримала ім'я академіка О.П. Чекмарьова, була створена в 1930 році. Її засновником став видатний учений **Андрій Павлович Виноградов**⁴. Доробку цієї непересічної особистості вистачило на заснування багатьох напрямів вітчизняної науки в галузі металургії. А.П. Виноградов обґрунтовано вважається одним з основоположників металургійної науки в Україні, його справедливо називають своїм попередником спеціалісти з ливарного та доменного виробництва, матеріалознавства та термічної обробки металів тощо.

⁴ Більш докладно про життєвий шлях А.П. Виноградова можна прочитати в статті Л.М. Дейнеко «Про роль особистості в історії розвитку кафедри термічної обробки металів ім. К.Ф. Стародубова» у № 4 КМ за 2020 рік (<https://nmetau.edu.ua/file/2020-05-19-km- no 4.pdf>).

Але провідне місце в творчій спадщині А.П. Виноградова займають роботи з прокатки. Як видатний учений Андрій Павлович не тільки сам плідно працював у цьому напрямку, але й сприяв розвитку багатьох талановитих особистостей, що надало поштовх у створенні наукової школи прокатників.

Після А.П.Виноградова кафедру очолив академік **Олександр Петрович Чекмарьов**⁵, який працював завідувачем до 1974 року та заклав основи наукової школи обробки металів тиском. Історія кафедри містить багато яскравих подій та людей. Імена видатних учених, що багато років віддали кафедрі, широко відомі серед фахівців усього світу. Це **Олександр Петрович Грудєв**⁶ (завідувач кафедри у 1974–1999 рр.), **Олександр Олександрович Діннік**, **Павло Терентійович Ємельяненко**⁷, **Яків Львович Ваткін**, **Мануїл Степанович Мутьєв**, **Юрій Володимирович Зільберг**, **Марко Ісакович Ханін** та багато інших. З 1999 р. по 2012 р. кафедру обробки металів тиском ім. акад. О.П.Чекмарьова Національної металургійної академії України очолював професор **Валентин Миколайович Данченко**, у

**А.П. Виноградов
(1875–1933)**

**Академік О.П. Чекмарьов
(1902–1975)**

творчому доробку якого — звання Заслуженого діяча науки і техніки України, академіка Академії наук вищої школи України, лауреата Державних премій України. У 2012 році Валентин Миколайович передав кафедру в надійні руки свого учня, **Олександра Миколайовича Головка**, а з вересня 2015 року по теперішній час кафедру очолює колишній її випускник, також учень В.М. Данченка, д.т.н., професор **Ярослав Вікторович Фролов**. Названі науковці та їх сучасні послідовники є представниками потужної наукової школи, що носить ім'я її засновника, Заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державних премій, Героя Соціалістичної праці, академіка АН УРСР та АН СРСР **Олександра Петровича Чекмарьова**.

Багаторічні традиції й інтенсивний розвиток дозволяє науково-педагогічним працівникам кафедри залишатися на провідних ролях в освітньому та науковому процесі. Як і всюди, спостерігається тенденція до скорочення штатів – наразі до складу кафедри входять 4 доктора та 7 кандидатів технічних наук — і в цьому складі колектив продовжує активно розвивати науковий та освітній процес.

На кафедрі проводиться підготовка студентів за бакалаврською та магістерською програмами напрямку «Металургія». Особливістю підготовки студентів є можливість спеціалізації за будь-яким процесом обробки тиском – від традиційних (прокатне, трубне, ковальсько-штампвальне, волочильне виробництво) до більш сучасних (прокатно-ливарне виробництво, пресування, виробництво біметалевої продукції тощо). Окрім денної форми, доступна й заочна форма навчання на обох рівнях, що є привабливим для тих студентів, які бажають навчатися паралельно з виробничою діяльністю.

⁵ Статтю Я.В. Фролова «Наукова школа академіка Чекмарьова» до 115-річчя від дня його народження читайте в № 8 КМ за 2017 рік (<https://nmetau.edu.ua/file/2017-11-09-km- no 8.pdf>).

⁶ Статтю М.І. Ханіна до 90-річчя від дня народження О.П. Грудєва читайте в № 6 КМ за 2016 рік (<https://nmetau.edu.ua/file/2016-07-01-km- no 6.pdf>).

⁷ Статтю про життєвий шлях П.Т. Ємельяненка читайте в цьому номері КМ у рубриці «Історія НМетАУ в обличчях».

Кафедра має всі необхідні ознаки науково-освітнього центру з обробки металів тиском та є осередком наукової школи обробки металів тиском. Це обумовлено наявністю кваліфікованих та енергійних кадрів, лабораторії для проведення експериментальних робіт та наукових досліджень, а також сучасної комп'ютерної техніки з пакетами скінченно-елементних програм для моделювання процесів обробки металів тиском. Особливістю філософії саме цієї школи на сучасному етапі є створення наукових основ нових технологічних процесів та способів обробки нових матеріалів з метою забезпечення якості, орієнтованої на потреби клієнта.

Керівники дніпропетровської школи обробки металів тиском – завідувачі кафедри обробки металів тиском ім. акад. О.П. Чекмарьова. Зліва направо: О. П. Грудєв (1926–1999), В.М. Данченко (1936–2020), О. М. Головка, Я.В. Фролов

Зберігати традиції і в той же час залишатися відкритою сучасним тенденціям, новим технологіям, актуальним викликам кафедрі дозволяють принципи, які створювалися та послідовно розвивалися її очільниками та співробітниками протягом всієї довгої історії існування. Основними з них є:

- орієнтація на потреби ринку праці та інтелектуального продукту;
- залучення студентів до наукової роботи;
- розширення кола співробітників;
- розвиток лабораторної бази;
- об'єктивність в оцінюванні результатів;
- послідовність та відповідальність;
- відкритість та доброзичливість.

Завдяки цим принципам кафедра ОМТ і сьогодні випускає фахівців, які є затребуваними на українському та світовому ринках праці, та сприяє формуванню науковців європейського рівня.

Давати студентам сучасні знання та реалізовувати наукові проекти кафедрі дозволяють розвинені міжнародні зв'язки з провідними науковими й виробничими центрами як України, так і Європейського союзу. Закордонні стажування викладачів та студентів за останні 10 років стали повсякденною практикою.

Придніпровський науковий семінар «Обробка металів тиском», який вже понад півстоліття регулярно працює при кафедрі, забезпечує апробацію нових наукових робіт в умовах наукової демократії. Під час роботи семінару за темою доповіді кожен має право поставити питання та висловити свою думку без огляду на науковий ступінь та звання. Регулярні засідання Семінару наповнюють наукову школу сенсом та сучасною інформацією, дозволяючи добре орієнтуватись у сучасних тенденціях.

Об'єктивність в оцінці результатів навчання та досліджень неможлива без міжнародних зв'язків. Більшість викладачів кафедри володіють англійською мовою. Майже всі викладачі кафедри пройшли стажування в університетах Європейського Союзу. Ми також заохочуємо кращих студентів до вивчення іноземних мов. Наші студенти знають, що українська національна еліта має володіти кількома іноземними мовами.

Такий підхід до підготовки студентів дозволив у 2015 році виграти чотирирічний проєкт Німецького Товариства Академічних Обмінів (DAAD), який забезпечив проходження переддипломної практики в Німеччині для 32 студентів різних кафедр НМетАУ. Важливим також є те, що на базі кафедри ОМТ пройшли практику 12 студентів з Федеративної Республіки Німеччини.

Співробітники та викладачі кафедри обробки металів тиском ім. акад. О.П.Чекмарьова НМетАУ (2020 р.) і студенти-магістранти групи МЕ07-16м

Розширенню наукових контактів сприяло проведення на базі нашої наукової школи шістьох міжнародних науково-технічних конференцій, до яких було видано, окрім значних томів наукових праць, ще й 15 монографій. Це підвищило авторитет наукової школи та інтерес до неї. Одним з найбільш вагомих результатів таких контактів є відкриття спільних наукових та навчальних проєктів. Кафедра плідно співпрацює з іншими кафедрами академії, що дозволяє розв'язувати наукові та навчальні задачі на більш високому рівні.

Значного розвитку на кафедрі набуло комп'ютерне моделювання, зокрема, розв'язання задач ОМТ з використанням методу скінченних елементів. Такі задачі сьогодні розв'язуються за допомогою пакету програм QForm, ліцензію на який надала компанія Micas Simulations за активного сприяння колишнього випускника кафедри М.В. Біби. Наразі кафедра є сертифікованим центром з роботи в цьому програмному продукті.

Вміння орієнтуватись у викликах сьогодення допомагає колективу кафедри бути, що називається, на гребні хвилі й у технологіях навчання. Так, вже три роки поспіль створюється та удосконалюється зручне середовище для онлайн-роботи співробітників кафедри і для реалізації системи дистанційної освіти в одному з продуктів Office 365 — програмі MS Teams. Тому цьогорічний вимушений загальний перехід на віддалене навчання у зв'язку з пандемією вірусу Covid-19 пройшов максимально комфортно для всіх учасників освітнього процесу.

Не секрет, що кафедра, як і інші науково-освітні колективи, переживає складні часи, переважно зумовлені тенденцією до істотного зниження кількості абітурієнтів, зацікавлених у навчанні технічних спеціальностей, та іншими відомими всім факторами. Та незважаючи на це,

кафедра зустрічає свій 90-річний ювілей повною енергією та натхнення, в активному пошуку новітніх тенденцій та напрямів, розробляючи наукові проекти, залучаючи допитливих студентів до співпраці у різних програмах, будуючи нові амбітні плани.

З ювілеєм, колеги!

Ярослав ФРОЛОВ,
завідувач кафедри ОМТ ім. акад. О.П. Чекмарьова,
Ольга КУЗЬМІНА,
доцент кафедри
[Перейти до змісту](#)

90 років газеті «Кадри металургії»

25 вересня цього року виповнилося 90 років багатотиражній газеті «Кадри металургії». Газета є ровесницею нашого навчального закладу. І це є повністю логічним і зрозумілим. Адже багатотиражки були обов'язковим атрибутом радянських установ, підприємств, закладів освіти. Вони повинні були інформувати читачів про важливі події у житті колективу та країни, пропагувати свіжі партійні постанови й прийняті доленосні рішення, агітувати за виконання перспективних планів, організовувати змагання між різними підрозділами з метою досягнення кращих показників у трудовій діяльності та навчанні.

Як і годиться, наші «Кадри» теж виконували цю місію, але треба зазначити, що при цьому газеті завжди вдавалося

створити особливу атмосферу у виші, атмосферу завзятості, бадьорості, веселощів, яка притаманна саме навчальному закладу, великому скупченню молодих людей.

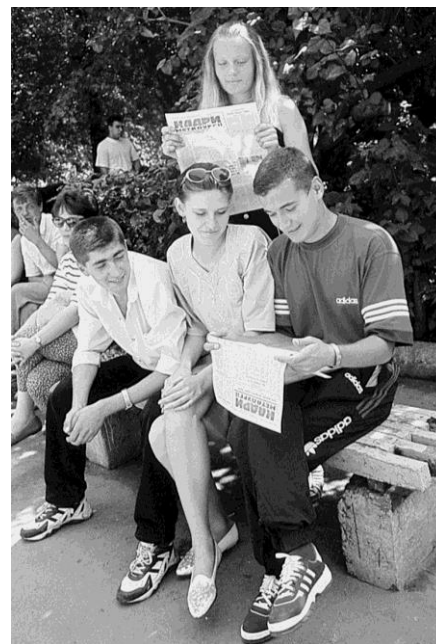

**Л.П. Андрійченко
(1946–2014)**

Особлива заслуга в цьому належить тим людям, які всі ці роки робили газету. А це перш за все студенти, які охоче сповіщали через газету про всі цікавості свого різноманітного життя, це численні викладачі інституту, які розповідали про свої досягнення у науковій та педагогічній діяльності, це і, безумовно, ті особи, які протягом цих років були редакторами газети.

У різні роки газету очолювали Г.А. Волковицький, І.М. Шаповал, Т.М. Шульга, Г.Г. Шестопалов, А.А. Зіньковський⁸, А.Ф. Сіухін. Усі вони були досвідченими викладачами, енергійними людьми, добре володіли літературною мовою. У подальші роки редколегію газети очолювали професійні журналісти А.Т. Реброва, Л.П. Андрійченко⁹. Їхня майстерність

значно підвищила якість газетних стрічок, їх змістовність, оформлення.

⁸ Статтю Н.Ю. Грибанової «Пам'ять жива» до 90-річчя від дня народження А.А. Зіньковського(1926–2005)читайте в № 2 КМ за 2017 рік (<https://nmetau.edu.ua/file/2017-03-13 km- no 2.pdf>).

⁹ Статті, присвячені пам'яті Людмили Павлівни Андрійченко (1946–2014), читайте в № 1 КМ за 2016 рік (<https://nmetau.edu.ua/file/2016-01-17 km- no 1.pdf>).

Вже п'ятий рік «Кадри металургії» виходять в електронному форматі. Але значимість, вагомість газети та зацікавленість в ній не стали меншими. У цьому велика заслуга відповідального редактора доцента Н.А. Никифорової, головного редактора професора О.Г. Величка.

У святкові дні ювілею хочеться побажати газеті «Кадри металургії» подальших успіхів, зростання кількості читачів та кореспондентів, появи більшої кількості яскравих матеріалів на її сторінках.

Леонід КЛІМАШЕВСЬКИЙ,
декан гуманітарного факультету,
член редколегії «КМ»
[Перейти до змісту](#)

НЕ РОБОТОЮ ЄДИНОЮ

Якого кольору латиська мова

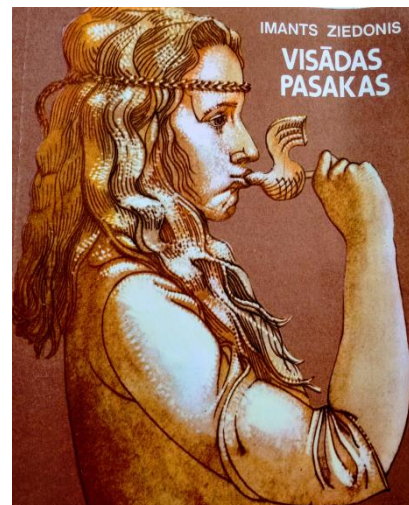
Коли влітку цього року я працював у краєзнавчому відділі Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія, на очі трапилася одна публікація в місцевій газеті «Прапор юності». Номер був датований 18-м липня 1989-го року, і на третій сторінці він містив два короткі літературні твори письменника Іманта Зієдониса під назвами «Крива казка» та «Біла казка». Переклад цих творів з латиської зробила Ніна Никифорова – нині відповідальний редактор газети «Кадри металургії». Одразу ж промайнула думка: «Як цікаво! Виявляється, поруч із нами живуть люди з дуже цікавими історіями життя. Тож варто поспілкуватися на теми літературної творчості глибше». Що з такої ідеї вийшло – читайте у запропонованому нижче інтерв'ю.

– Добрий день, Ніно Анатоліївно! Нещодавно з приємністю для себе дізнався про те, що ви чудово володієте латиською мовою. Розкажіть, будь ласка, чому саме латиська мова стала для Вас настільки близькою.

– Добрий день, Миколо Андрійовичу! Ще за радянських часів доля привела мене до Латвії, де я прожила 9 років. З перших днів, коли я почула, що люди навколо говорять латиською, я зрозуміла, що повноцінне життя і робота, яка мені подобається, можливі лише за умови володіння латиською мовою. Тому я придбала самовчитель і почала її вивчати. Звичайно, тому сприяло мовне середовище – на кафедрі хімії Латвійської сільськогосподарської академії, де я знайшла роботу спочатку старшим лаборантом, я була єдиною не латишкою. Крім того, радіо, телебачення, друзі мого чоловіка і навіть помилки латишів у російській мові. За 2 роки я стала асистентом і почала працювати в латиських групах, а за три роки стала читати лекції латиською з фізичної та колоїдної хімії. Хочу відзначити, що володіння латиською мовою в багатьох випадках надавало мені переваги перед латишами, бо вони дуже поважали тих, хто вивчив мову, оскільки більшість російськомовних мешканців Латвії не вважали це за потрібне, навіть проживаючи там десятиліттями. А в Каунасі, куди я возила студентів на Всесоюзні олімпіади з хімії як керівник команди Латвії, литовські колеги, почувши, що я розмовляю зі своїми студентами латиською, відразу почали висловлювати мені свою повагу та обурення тими мешканцями Литви, які за десятиліття не опанували литовську мову. Вони навіть надсилали мені офіційні запрошення бути членом журі Всесоюзної олімпіади тоді, коли я вже повернулася до України та працювала в металургійній академії.

– А чому саме творчість Іманта Зієдониса Вас зацікавила як перекладачку? Можливо, вплинуло особисте знайомство?

– Ні, в мене не було знайомств у колах письменників. Імант Зієдонис був відомим у Латвії письменником і громадським діячем, який багато зробив для відновлення незалежності Латвії. І одного разу в книжковій крамниці я натрапила на книжку, яка називалася «Visādas pasakas» – «Усякі казки». Мені ці казки сподобалися, і захотілось їх перекласти. І тут виявилось, що, перекладаючи з латиської російською, дуже важко зберегти їхню особливу атмосферу, бо ментальність російської та латиської мов дуже відрізняється. А от ментальність латиської та української практично співпадає. Тому стала перекладати українською.

– **Питання до Вас, як до перекладачки. Ніно Анатоліївно, якого кольору для Вас латиська мова?**

– Цікаве питання. Ніколи раніше над ним не замислювалася. Мабуть, вона має білий колір. Латиською «balts» (білий) у переносному сенсі означає також гарний, добрий. Balta meita – гарна дівчина.

– **А який колір для Вас має українська?**

– Синє небо, золоте поле – кольори нашого прапора.

– **Можливо, у Вашій шухлядці перекладачки є ще якісь твори Іманта Зієдониса? Чи не поділитесь ними з нашими читачами?**

– Так, деякі твори є, але вони не відповідають формату «Кадрів металургії». Ті, хто зацікавився, можуть знайти на сторінці «Арт Метал» офіційного сайту НМетАУ дві вже згадані казки (<https://nmetau.edu.ua/ua/mart/i15/p1927>) та переклади віршів латиської поетеси Велги Кріле. (<https://nmetau.edu.ua/ua/mart/i15/p1965>).

– **Дякую за інтерв'ю, Ніно Анатоліївно! Ваші побажання нашим читачам.**

– Бажаю оптимізму за будь-яких обставин, натхнення і вміння знаходити привід для радощів кожного дня.

Микола МИРОНЕНКО,
доцент кафедри менеджменту,
член Національної спілки журналістів України
лауреат премії ім. Л. Андрійченка
[Перейти до змісту](#)

ІСТОРІЯ НМетАУ В ОБЛИЧЧЯХ

До 115-річчя від дня народження П.Т. Ємельяненка (1905–1947)

Видатний вчений **Павло Терентійович Ємельяненко** прожив лише 42 роки, але залишився в історії як засновник цілого напрямку науки – теорії та технології трубного виробництва; його праці і досі є актуальними для спеціалістів трубної промисловості.

Майбутній учений народився 5 (17) липня 1905 р. в селі Бобриковому Таганрозького округу Донської області (теперішня Луганська область). У 1931 р. П.Т. Ємельяненко закінчив Дніпропетровський металургійний інститут з прокатної спеціальності та вступив до аспірантури. У перші роки своєї наукової діяльності (1932 – 1934 рр.) П.Т. Ємельяненко

досліджував та пояснив процес деформації металу в пільгер-процесі (процесі пілігримової прокатки труб), розробив методика калібрування пільгерних валків, яка дозволила значно підвищити продуктивність пільгерстанів, здійснити прокатку тонкостінних труб, зменшити витрати енергії та знос інструменту. Після захисту кандидатської дисертації в 1934 р. П.Т. Ємельяненко продовжив працювати в ДМетІ на кафедрі обробки металів тиском. Один з відгуків на його дисертацію ми наводимо тут.

Наступні 1935—1937 рр. були роками наполегливої праці П.Т. Ємельяненка над упровадженням нових калібрувань на заводах. У 1935 р. із застосуванням нових калібрувань на пільгерстані була прокатана перша дослідно-промислова партія тонкостінних труб діаметром 12 дюймів, а в 1936 р. – велика промислова партія тонкостінних труб для оборонних цілей.

Розвиток машинобудування та металургії в 30-і роки ХХ століття був одним з основних завдань тодішнього СРСР. Коштовне імпортоване обладнання та технології купувалися ціною голоду, який винищував український народ. Вчені та інженери, які брали участь в освоєнні та налагодженні цього обладнання, а також проектували технологічні процеси, несли величезну відповідальність.

Цього часу П.Т. Ємельяненко разом з іншими вченими прагнув того, щоб у науковому середовищі працювала система широкого та своєчасного інформування про нові розробки та технічні рішення. Він неодноразово вказував на те, що брак точної інформації призводить до неправильних рішень, які, втілюючись у промисловості, тягнуть за собою марні втрати державних коштів. З огляду на міру відповідальності за помилки в ті роки, своєчасна справедлива оцінка того чи іншого рішення, поки воно ще перебуває на папері, могла врятувати не тільки кар'єру, а й життя. Наукові статті тих років відрізняються абсолютно повним викладенням усього ходу досліджень – як експериментальних, так і теоретичних.

Від провідних учених, яким був Павло Терентійович Ємельяненко, держава вимагала як прийняття власних рішень, так і об'єктивної оцінки рішень інших учених і фахівців.

Директору Дніпропетровського
Металургійного Інституту

Я пощучи Ваше припущення прийняти участь
в захисті кандидатської дисертації інж.
П.Т. Ємельяненка, вносячи подякову,
свідчаю, що, крім іншого, не менш
вважаю в Дніпропетровск для його цінні.

Позвольте в Вашому листі привітливо-
вато Дніпропетровський Інститут з
ощученням першої в СРСР захистити
наукової роботи по трубопрокатному виробод-
ству и просити присудити йому апло-
дисментів к тем, котрим Рт, по менш
мнению, основатому на откопированні с
текстами дисертації, - вполне заду-
женно наградити П.Т. Ємельяненка,

В высочайшей мере интересна, и обширная
практически важными задачами и сложной
область трубопрокатки; надо думать, -
обеспечит плодотворную работу не только
П.Т. Ємельяненка, но и других иже-
неров, действительно которых связана и
направляется Вашим Институтом.

Инж. С.И. Савицкий

Институт

Відгук на дисертацію П.Т. Ємельяненка

Класичним прикладом таких вимог може служити стаття О.П. Чекмарьова, П.Т. Ємельяненка та інших учених кафедри обробки металів тиском Дніпропетровського металургійного інституту в журналі «Теория и практика металлургии» (№7 за 1937 рік) під назвою «К ликвидации последствий вредительства в области прокатного и трубопрокатного дела». Ця робота, незважаючи на свою грізну назву, вражає чіткістю аналізу проблем кожного металургійного підприємства країни. У другій половині статті містяться чіткі рекомендації щодо усунення недоліків і розвитку кожного підприємства – «Наши предложения к плану третьей пятилетки». Так, наприклад: «Для увеличения выпуска тонкостенных труб малого диаметра необходимо установитъ станы холодной прокатки труб (типа Рокрайта) на заводах им. Ленина и Никопольском». Таким чином було прийняте рішення про розвиток у Радянському Союзі холодної прокатки труб.

У квітні 1932 року в журналі «Steel» з'явилося повідомлення про виробниче застосування холодної прокатки труб, короткий опис технологічного процесу та конструкції стану типу Рокрайт. З цього часу новий спосіб прокатки труб піддався ретельному аналізу німецьких і радянських учених. У Німеччині за американською ліцензією фірма Meer у 1935 році розпочала виробництво станів типу Рокрайт. У Радянському Союзі конструкція стану та технологія прокатки були ретельно проаналізовані. У 1935 році в журналі «Советская металлургия» з'явилася серія робіт Берліна і Казачкова, присвячена прокатці труб на цих станах. У своїй статті «Калибровка валков и дорнов станов Рокрайта» П.Т. Ємельяненко узагальнює результати досліджень і робить висновок не тільки про доцільність використання таких станів в радянській промисловості, але й про тенденції до заміни холодної волочиння холодної прокаткою. Водночас було зазначено, що важливим елементом, який забезпечує успішну роботу прокатного стану, є калібрування інструменту, про яке ані у вітчизняній, ані в закордонній літературі не згадувалося. На основі досвіду з калібрування валків і дорнів пілігримових станів гарячої прокатки автор запропонував перше калібрування інструменту станів холодної пильгерної прокатки труб (типу Рокрайта). У цій роботі розроблено перше «конічне» калібрування інструменту, виведено формулу для побудови профілю рівчака калібрів із заданим коефіцієнтом витяжки. Унікальність цієї методики розрахунку калібрування інструменту полягала в тому, що вона вперше була створена без використання досвіду роботи на станах холодної пильгерної прокатки труб. Таким чином, П.Т. Ємельяненко створив всі умови для того, щоб закуплені в США стани відразу після їх монтажу почали давати продукцію. Тільки після цього в кінці 1937 року було дано рекомендацію щодо закупівлі обладнання.

В 1937 р. виходить друкована капітальна праця П.Т. Ємельяненка «Пильгерстаны», куди увійшли дисертаційна робота автора та детальний опис конструкцій пілігримових станів. Ця книга не втратила свого значення дотепер. У 1939 р. Академія наук УРСР обирає П.Т. Ємельяненка своїм членом-кореспондентом, а наступного 1940 р. П.Т. Ємельяненко успішно захищає в Ленінградському політехнічному інституті докторську дисертацію на тему «Основы процесса прокатки труб в системе «косая вальцовка-пильгерпроцесс»», після чого його призначають завідувачем створеної ним у ДМетІ трубопрокатної кафедри.

У 1941 р. разом з інститутом Павло Терентійович Ємельяненко евакуювався на Урал, де за наказом Наркомату чорної металургії був призначений головним інженером (заступником директора з наукової частини) евакуйованого до м. Первоуральська Науково-дослідного трубного інституту.

У 1942 р. П.Т. Ємельяненко спільно з кількома іншими авторами був відзначений Державною премією СРСР (1 ступеня).

У 1943 р. П.Т. Ємельяненко був відряджений до США для вивчення технології трубного виробництва, звідки повернувся до СРСР у 1945 р. Після повернення, вже будучи тяжко

хворим, П.Т. Ємельяненко працює завідувачем трубної лабораторії Центрального науково-дослідного інституту чорної металургії в Москві, одночасно поєднуючи цю роботу з посадою головного інженера Науково-дослідного трубного інституту (НДТІ) в м. Дніпропетровську (сучасне м. Дніпро).

меморіальну дошку.

Павло Терентійович Ємельяненко приділяв величезну увагу підготовці науково-технічних кадрів, він створив вітчизняну школу трубників. До того ж відомий учений був і чудовим лектором, його лекції слухали не тільки студенти, а й велика кількість інженерів і робітників заводів, проєктних і дослідних організацій.

Професор П.Т.Ємельяненко помер 13 листопада 1947 р. у віці 42 років, похований у Москві. В пам'ять про видатного вченого на одному з корпусів колишнього ДМетІ, тепер Національної металургійної академії України, встановлено

Ярослав ФРОЛОВ,

завідувач кафедри ОМТ ім. акад. О.П. Чекмарьова,

Ольга КУЗЬМІНА,

доцент кафедри

[Перейти до змісту](#)

До 100-річчя від дня народження О.Г. Ганцеровської (1920–2006)

Звідки ми? Ми вийшли з війни

26 серпня 2020 року минуло 100 років від дня народження колишнього директора бібліотеки НМетАУ **Олени Григорівни Ганцеровської**. З 1950 р. до 2006 р. думкою та серцем вона була віддана бібліотеці та бібліотечній справі в цілому.

Людина активної життєвої позиції, Олена Григорівна завжди і всюди була прикладом для інших, була постійним членом республіканської науково-методичної бібліотечної комісії. Бібліотека академії завжди була на передових позиціях серед бібліотек вищих навчальних закладів Дніпропетровщини. Успішність роботи очолюваної нею бібліотеки підтверджувалася неодноразовими грамотами та заохоченнями. А найголовніше – вона любила людей, і люди відповідали їй взаємністю.

Мужність і героїзм Олена Григорівна проявила в роки Другої Світової війни, будучи військової розвідницею.

Виписка з характеристики, виданої Дніпропетровським обласним військкоматом. Її підписали облвоєнком генерал-майор Свєрбіхін, жовтневий райвоєнком гвардії полковник Вечеров:

«Ганцеровская Елена Григорьевна 1920 года рождения, уроженка города Днепропетровска, в августе 1942 года добровольно вступила в Красную Армию. После соответствующей подготовки в РО штаба СКФ Ганцеровская в сентябре 1943 года была переброшена в тыл противника в качестве командира разведывательной группы «Жанна».

За время нахождения в тылу противника (с 25.09.1943г. по 29.03.1944г.) в г.г. Апостолово, Николаеве и Балте Молдавской ССР разведывательная группа добывала и передавала по радио в РО штаба СКФ ценные сведения о дислокации войск и воинских перевозках противника.

В.В. Рева (Куряча)

Умело выполняя поставленные задачи, Ганцеровская и радист Курячая привлекли к разведывательной работе нескольких местных жителей.

Ганцеровская в сложных условиях оккупационного режима дважды организовывала переезд на новое место работы, проявив при этом много изобретательности, выдержки, риска и самообладания.

Командованием IV Украинского фронта за проделанную в тылу противника работу Ганцеровская Е.Г. награждена орденом Отечественной войны I степени и отмечена десятью благодарностями».

О.Г. Ганцеровська

Олена Григорівна згадувала: «Мені, Ганцеровській Олені Григорівні, і моїй подрузі, Реві Вірі Василівні випала сувора доля – захищати свою країну, свій народ від жорстокого ворога, який ніс нашій землі неволю і рабство. Ми зуміли виконати поставлене перед нами Центром завдання тільки тому, що нам завжди зустрічалися прості радянські люди, які ризикуючи своїм життям і життям своїх дітей, допомагали нам. Радянські люди, які допомагали нам в роботі, пізніше, у 80-х роках, були нагороджені за нашим поданням».

Тільки через двадцять років розвідниці змогли розповісти про свою розвідувальну діяльність у тилу ворога.

Після війни Олена Григорівна Ганцеровська працювала бібліотекарем в райкомі партії, другим секретарем АНД РК, народним суддею.

1946 рік

З сином (1948 рік)

Почавши працювати з 1950 року в бібліотеці Дніпропетровського металургійного інституту, Олена Григорівна змогла зі своїм маленьким колективом відродити бібліотеку після війни. Розуміючи, що без професійних знань неможливо виконувати покладені на неї завдання, вона закінчила Дніпропетровський бібліотечний технікум.

Заслуга О.Г. Ганцеровської в тому, що вона створила в бібліотеці колектив професіоналів, який успішно справлявся із завданнями інформаційного забезпечення навчального процесу та наукової діяльності.

За наполяганням Олени Григорівни 6 співробітників бібліотеки отримали вищу освіту, закінчивши Харківський державний і Київський національний інститути культури. Проводилися заняття з підвищення кваліфікації молодих бібліотекарів. Дивувала здатність Олени Григорівни виступати з трибуни без записів, її вміння висловити основну думку сказаного.

Колектив бібліотеки. 1965 рік

Я вдячна долі за те, що потрапила в бібліотеку металургійного інституту, що працювала під керівництвом такої талановитої, доброї та безкорисливої людини, як Олена Григорівна. А ще вона навчила мене пекти дуже смачний торт «Сирний наполеон».

Але керівником вона була суворим і вимогливим. Напевно, це було правильно. Завжди підтримувалися співробітники, які якісно та творчо ставилися до своїх посадових обов'язків. Ледарі в бібліотеці не затримувалися.

До 30-річчя визволення України від німецько-фашистських загарбників газета «Дніпровська правда» з 1 липня 1974 р. стала друкувати документальну повість А. Ніжегородова «Прийміть блискавку» про розвідниць О.Г. Ганцеровську та В.В. Реву.

У квітні 1975 року в читальному залі бібліотеки відбулася читацька конференція «Героїчний подвиг народу», присвячена 30-річчю Великої перемоги, з обговоренням документальної повісті А. Ніжегородова «Прийміть блискавку».

Давно закінчилася війна, загоєні її рани. Сьогодні ми знову і знову повертаємося думками в минуле, щоб зрозуміти джерела мужності та відваги героїв війни.

У 2013 році бібліотека провела зі студентами та співробітниками вечір пам'яті «Ми пам'ятаємо», присвячений Дню Перемоги.

Співробітники бібліотеки розповіли і про роботу Олени Григорівни Ганцеровської в тилу ворога під час Другої Світової війни.

Зустріч з письменником А. Нижегородовим (в центрі). Ліворуч від нього В.В. Рева, праворуч – О.Г. Ганцеровська. 1975 рік

На вечорі 2013 року був присутній і виступав син Олени Григорівни, доцент кафедри електрометалургії Олег Георгійович Ганцеровський.

Олена Григорівна Ганцеровська була дуже хорошою мамою для своїх дітей. До останніх днів свого життя вона допомагала всім, чим могла, всім своїм родичам, онукам.

Ось вже 14 років її немає з нами, але пам'ять жива; ми, хто працювали з нею, назавжди збережемо в серці її образ.

О.Г. Ганцеровська зі своїм колективом

1974 рік

1982 рік

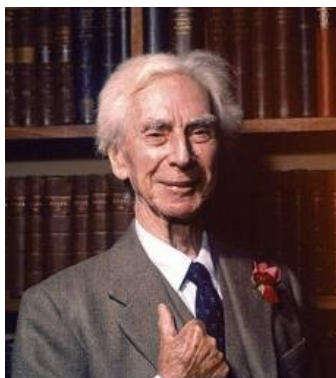
У пам'яті співробітників бібліотеки Олена Григорівна назавжди залишиться веселою, енергійною, бойовою, суворою, але справедливою, дуже людиною.

Світлана ФАХРУТДІНОВА,
директорка бібліотеки

[Перейти до змісту](#)

ДУМКИ МУДРИХ

Бертран Артур Вільям Рассел (1872–1970)

Британський філософ, логік, математик, громадський діяч. Основоположник англійського неореалізму та неопозитивізму, засновник сучасної філософії логічного аналізу.

1. Найважче в житті запам'ятати, який міст треба перейти, а який треба спалити.
2. Час, витрачений на задоволення, – не втрачений час.
3. Якщо якась точка зору широко поширена, це зовсім не означає, що вона не абсурдна. Більш за це. З огляду на дурість більшості людей, широко поширена точка зору буде швидше дурна, ніж розумна.
4. Техніка виходить з науки, а остання керується технікою.
5. Наука – те, що ми знаємо, філософія – те, чого ми не знаємо.
6. Коли співрозмовник підкреслює, що говорить правду, можете не сумніватися: він бреше.
7. Той, хто дійсно має авторитет, не боїться визнати свою помилку.
8. Будь-яка точна наука ґрунтується на приблизності.
9. Як це не сумно, люди погоджуються лише з тим, що їх, по суті, не цікавить.
10. У наших школах не вчать найголовнішого – мистецтва читати газети.
11. Шлях від амеби до людини здається деяким очевидним прогресом, але невідомо, чи згодна з цією думкою амеба.
12. Я ніколи не віддам життя за свої переконання, тому що я можу помилятися.
13. Насправді людина хоче не знань, а визначеності.
14. У всіх справах дуже корисно періодично ставити знак питання до того, що ви з давніх-давен вважали таким, що не вимагає доказів.
15. Всесвітня історія є сумою всього того, чого можна було б уникнути.
16. Мудрість починається з перемоги над страхом.

ПОСМІХНЕМОСЯ РАЗОМ!

Трохи здорового глузду ...

- Гумор - це правда в безпечних для життя дозах.
- Гумор – це рятувальний круг на хвилях життя.
- Зморшки посмішок розгладжують душу.
- Веселий вираз обличчя поступово відбивається й на внутрішньому світі.
- Навіть маски не приховують усмішку!
- Дитинство закінчується, коли тобі перестають залишати ніжку від курки.
- Коли кіт нявкає, щоб йому відчинили двері в кімнаті, і не виходить, він і не хоче виходити. Він хоче, щоб із кімнати вийшов ти.
- Якщо допінг заборонено в спорті, тоді чому косметика дозволена на конкурсах краси?
- За сучасними правилами етикету за вечерю платить той, у кого стоїть кешбек на категорію «ресторани».
- Ташуся по всьому супермаркету з продуктами в руках і в зубах, а все тому, що мені кошук не потрібний, мені тільки буханець хліба купити!
- Як не крути, але краща шафа для одягу – це стілець.
- Не перетворюйте книгу життя ні на книгу скарг, ні на ощадну ...
- На кого можна покластися, на того можна й звалити.

Куточок гумору підготувала
редакція «Кадрів металургії»
[Перейти до змісту](#)

Редактор номера
Н. Никифорова

Редакційна колегія: О.Г. Величко – головний редактор, В.П. Іващенко, Ю.С. Проїдак, В.І. Шатоха, Н.А. Никифорова – заступники головного редактора, О.В. Жаданос, С.В. Журавльова, Л.М. Клімашевський, О.П. Лучанінова, А.В. Олійник, А.М. Селегей, В.М. Сердюк, Ю.О. Ступак,, С.М. Фахрутдінова, О.Г. Ясев.